

Universitas

Pályázni pedig kell...

Azt a tényt, hogy Magyarországon rendkívül szétaprózott a felsőoktatás – senki sem tagadhatja; azt a törekvést, hogy Magyarországon a főiskolai és egyetemi oktatást, valamint a posztgraduális képzést, az átképzést és a kutatást is magába foglaló felsőoktatási rendszer alakuljon, nyíltan senki sem ellenzi. Kétségtelenül vannak viszont ellenérdekek. Az új rendszer előkészítésének értékelhetjük Szegeden az Universitas Egyesület létét és eddigi eredményeit. Ez utóbbiak közül a leginkább látványosak a pályázatok. A szinte folyamatos „pályázati tevékenység” bonyolítására, a beruházások előkészítésére létrehozták az Universitas irodáját; február elejétől ott dolgozik a JATE főmérnöke, Várnai Szilárd, aki szívesen vállalkozott a folyamatban lévő pályázatok ismertetésére.

Mint annak idején tájékoztattuk olvasóinkat, a JATE Számítóközpont szakemberei készítették elő a tavalyi, sikeres pályázatot: a Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alapítól elnyert beruházási összegből oktatási kabineteket szerelnek föl korszerű, X-Window munkahelyekkel az Universitas négy intézményében (JATE, JGYTF, SZÉF, SZOTE). A Szegedi Universitas informatikai hálózatának kiépítéséhez az idén is előkészítenek FE-FA-pályázatot, de más lehetőségekkel is élnek. Elkészült már az OMFB-pályázat, amely korszerű adatátviteli eszközök beszerzését-bővítését célozza.

A Phare-program keretében folytatják az Egyetemi Könyvtár elektronizációját. Ugyancsak Phare-pályázat segítségével kívánják finanszírozni a JATE és a tanárképző főiskola közös nyelvoktatási fejlesztési programját.

Pályázati pénzekre számít az Universitas a Campus-program megvalósításában is. Mint ismeretes, az Őthalmi úti volt orosz lak tanya magyar építésű objektumait már átadták az Universitas kezelésébe. A használatba vételhez azonban nemcsak azért vezet hosszú út, mert késik az államközi megegyezés, hanem azért is, mert nem tudni pontosan, tulajdonképpen mit hagytak ránk a kivonult katonák. Legelőször ökológiai vizsgálatra van tehát szükség, hiszen azzal nem érheti be az objektum új tulajdonosa, hogy „talán nincs nagyobb baj”. A 107 hektáros terület ökológiai vizsgálatára a szakembereket még meg lehet találni itthon, de a megfelelő műszerek hiányoznak; a külföldiek felkérése erre a munkára viszont pénzbe

kerül. A Phare-pályázat részint ezt célozza; ha a terület mégis szennyezett, akkor rekultivációs program kell, ha nem, akkor jöhet a hasznosítási terv. Természetesen mindeközben folyamatosan fontos tényező lesz, hogy mi mibe kerül. A szükséges vizsgálatok és kalkulációk segítenek eldönteni a fogas kérdést: helyes stratégia-e az egyetemi fejlesztéseket a volt orosz lak tanya területén elképzelni, vagy másképpen kell gondolkodni. Annyi azonban bizonyos, bárki, bármire fogja majd használni a volt orosz lak tanya objektumait és területét, a környezeti állapotokkal, az infrastruktúra mutatóival tisztában kell lennie. A Phare-pályázat ütemterve szerint február 28-ig megkötetik a szerződés a Művelődési Beruházási Vállalattal, amely az átfogó ökológiai vizsgálat előkészítését végzi, vagyis a geodéziai felmérés után kírja a nemzetközi pályázatot a környezeti károk felmérésére és az esetleges rekultivációs program elkészítésére. Körülbelül szeptemberben-októberben szintén nemzetközi pályázatot hirdetnek a hasznosítási programra – feltéve, ha az addigi vizsgálati eredmények arra mutatnak, hogy a Campus-tervekkel továbbra is érdemes foglalkozni. A Phare eddig 20 millió forintot biztosított a programra, tehát minden bizonnyal más forrásokra is szükség lesz. Az épületek műszaki állapotára, a közművek feltérképezésére FE-FA-pályázatot is előkészítenek.

Új film

Csapd le csacsi!

Szereplők: Pap Vera, Gáspár Sándor, Eszenyi Enikő, Eperjes Károly, Koltai Róbert, Szacsai László, Törőcsik Mari
Operatőr: Szatmári Péter
Írta, rendezte, vágta: Tímár Péter

feledtetni próbálják – néha bele is vesznek minden.

Már a szereplőgárdából kitűnik, hogy Tímár nem bízza a véletlenre a poénok remek el-

– Először vagyok Szegeden. Megdöbbenően ugyanazok az épületek, terek, hasonlatos arcok, tekintetek, mintha Temesvár és Nagyvárad, Kolozsvár és Brassó utcáit járnám. De folytathatnám a sort, akár Szentpétervárig, mert meggyőződésem, hogy az egész térséget, melybe születünk, ugyanaz az európai szellemi áramlat hozta létre...

– A portréfestés megkerülhetetlen tulajdonságom. Talán, mert túlságosan sokat töprengök mások számára nyilvánvaló dolgokon. Másrészt elhatározás, tudatos vállalkozás is. A nagyszerű erdélyi festő, Zsögödi Nagy Imre találkozott egyszer egy gyönyörű izomzatú fiatalemberrel, s azt mondta neki: szép izmaid vannak, barátocskám, de mire használod őket? Én is ezt kérdezem sokszor magamtól, hogy mire használom a képességeimet? Használom-e velük? Nekünk minden értékünket fel kell leltározni, meg kell értenünk, hogy beviessünk valamennyit a köztudatba, megmentsük a jövő számára. Igyekszem olyan Erdélyben élő emberek portréit megfesteni, akikről azt gondolom, hogy meg kell maradniuk az emlékezetünkben...

– A kiállításom megnyitójára előtti napon ért Domokos Pál Péter halálhíre. Azon az éjszakán megfestettem a portréját. Ez a legfrissebb kép a falon. Péter bácsival alig egy hónapja találkoztam utoljára. Szokott csendes modorában, határtalan szerénységgel beszélt a múltáról, pár perc elteltével örök szerelméről, a moldvai csángók sorsáról. Nem hittem, hogy ez a búcsú...

– Smaranda Enache. Nem maradhat ki a sorból ez a román asszony, aki valóságos ékszerszeme az erdélyi életnek. A neve is smaragdot jelent. Ő minden

A Lakitelek Alapítvány közművelődési pályázatának további nyertesei

A Lakitelek Alapítvány idei közművelődési pályázatának nyertesei közül a következő Csongrád megyei egyesületek részesültek 12 ezer forintos támogatásban:

A szegedi Százszorszép Gyermekház – kiállításához; a szegedi Közművelődési és Olvasótáborok Egyesülete „Mi lesz veled emberke?” című olvasótábor – olvasótábor szervezésére; a szegedi Közművelődési és Olvasótáborok Egyesülete – ászothalmi olvasótábor; a deszki Altalános Művelődési Központ könyvtára – író-olvasó találkozó; a makói József Attila Művelődési Ház – Irisz Táncklub; a makói József Attila Művelődési Ház – Ki mit tud versenyre; a makói Deák Ferenc Általános Iskola – természettudományos előadásokra; a makói József Attila Művelődési Központ Városi Fúvószenekar – kottavásárláshoz; a szentesi Pollák Antal Műszaki Szakközépiskola – számítógépes tábor szervezésére; a zánkászei AMK Mikszáth Kálmán Művelődési Háza – farsangi esti programra; a maroslelei AMK Általános Iskola – rendhagyó órákra.



A nemrég elhunyt Domokos Pál Péter néprajztudós portréja

A félmúlt, s a jelen erdélyi magyarságának arcképcsarnoka múlt csütörtök óta a Móra Ferenc Múzeum kiállítóterme. Zolcsák Sándor marosvásárhelyi festőművész makacs következetességgel és sajátos színvilággal örökíti meg Erdély szellemi életének nagy alakjait. Róluk vallott a művész, kedves képei között kalauzolvá bennünket, közvetlenül hazautazása előtt.

európai közegben érthető, otthonos. Tíz évvel ezelőtt festettem meg a portréját, mikor még a bábshírház irodalmi titkára volt. Nem gondoltuk volna, hogy a kilencvenes évtizedben a neki való helyre kerül, európai híru politikusa lesz a haladás ügyének. Már akkor olyan kisugárzása volt, hogy eljött, s fél óra alatt elkészült a kép róla. Magam se hittem, de minden további ecsetvonás fölösleges lett volna...

– Általában megálmodom a témáimat. Ahogyan a sorsomat is. Egy időben sűrű vendég voltunk a Securitate, megerezttem mindig, ha jöttek értem. Király Károlyt akarták, hogy

szolgáltassam ki nekik, régi barátomat. Vitakészségemmel, s mert ismertem az észjárásukat, ideig-óráig védekeztem. Nem bántottak, ha az örökös fenyegetéseket és megfigyelést nem számítottam. Mikor az ütések és kínzások következtében, Király Károlynak és körének üldözése olyannyira ismertté vált Nyugaton, hogy már nem mertek bántani minket. Király Károlyt én Rákóczihoz hasonlatos figurának tartom. Képe nagyon hiányzik ebből a gyűjteményből. Remélem, mostmár kötélnék áll, hogy megfesthessem olyannak, amilyennek én látom.

– Böződi György nálam háttal

ül egy széken, rá jellemző széles taglejtéssel. Mi, hétköznapi emberek általában szembefordulunk a sorsunkkal. Gyurka bácsi nem volt hétköznapi ember. Jellegzetes történet róla, hogy földszüket lévén, rezzenéstelen arccal ült egy politikai gyűlésen, amit azért hívtak össze, hogy őt lejárassák, megalázzák. Mikor a válogatott sértésekre sem reagált, nem bírták tovább, valamelyik pártember ráüvöltött: hát mi maga, hogy ezt tűri?! Ám Gyurka bácsi ere is csak nézett. Kikapcsolta a hallókészülékét, ugyanis valójában hátat fordított annak a világnak, mely nem viselte el a szabad gondolkodót. Azt mondta: „sajnálom az elemet rájuk”...

– Egy kemény arc. Gellért Sándor. Szilaj életű, legyűrhetetlen ember volt. Tudatosan nem volt hajlandó városi életet élni, benne maradt a paraszt világban, mint Erdély legjelentősebb költőinek egyike. Idősebb korában fedezték fel egymást. Órákon át szavalt nekünk Adyt, Kosztolányit, Sinkát, s persze a saját verseit. A portréja is hadonászó versmondót ábrázol, kurucot. Értékrendemben a három Sándor, Petőfi, Kányádi és Gáspár egy vonalon áll. Ez a meg nem alkuvás, a pózmentes magyarság, a belső feszesség egyenes vonala.

– Végül, nem hiányozhat az arcképcsarnokból Bethlen Gábor fejedelem. Egy mondatát a festményre is odamásoltam: „Ne veszessük el Uram az hazát, mert ha ezt elveszejtjük, mi mást nehezen, vagy nem is találunk.” Azt hiszem, ez most a legidősebb szállóigénk, mikor nagy, életünkben már nem remélt dolgok történnek velünk.

LEJEGYEZTE: GAZSÓ L. FERENC

Hologram-kiállítás

Kéz a tigris szájában

A filmtörténet hajnalán még rémülten ugrottak föl a nézők a vászonra vetített, feléjük rohanó mozdony láttán. Mi már bátrabbak vagyunk, szörnyalak, vámpír, megvadult robot jöhetnek nyugodtan, szemünk se rebben. Az Ifjúsági Ház hétfőn bezárt hologram-kiállítása nem is akart ijesztgetni, sőt: elsősorban a gyerekeknek szólt, bár a fölöttébb közönség éppoly gyermeki csodálkozással nézte a képeket, mint a kisebbek, s az újdonság szele hasonló módon legyintette meg a látogatókat, mint a régi mozi közönséget.

Bár az első parvánról megtudtuk, hogy a hologram – némi egyszerűsítéssel – voltaképpen lézertechnikával készült háromdimenziós fénykép, ennél többet talán csak az előtérben vetített videofilmből lehetett megérteni. Nem árt viszont emlékeznünk az Angliában élt magyar fizikusra, Gábor Dénesre, akinek a világ tudományára a hologramot köszönheti, s aki fölfedezéséért 1971-ben fizikai Nobel-díjat kapott.

Ha oldalról nézzük a hologramot – nem látunk semmit... De a nézőpont néhány foknyi változtatásával (fél lépés oldalra) már kiejlik az előbbi szürke sötétből egy fehérén bimbózó rózsza képe, s egy újabb sasszélépés után kipattannak a szirmok. Másutt a síkból kétarasznnyira „kilógó” távcsőbe nézhetünk, s a lencsén át egy bolygó felszínét látjuk.

Összezárt (majd szétnyíló) tenyérben megbúvó pillangó, orruk elé lógó pénzes zacskó, a megszólalásig élő férfiportré – s mindez „kézzel foghatóan”, és színesben. Persze végig hatalmas volt érdeklődés: a megfelelő látószöget félguggolással, jobbra-balra hajladozással keresgéltek nagyok, s karra vett gyerekek, akik bátran nyújtották kezüket a sárga-fekete csíkos tigris kitűrt szájába.

Akinek pénze volt, vásárolhatott: képet például úgy két-három ezer forintért, de kínáltak karkötőt, kitűzőt is. Nem nehéz megjósolni: a következő hologram-kiállításnak sem lesz kisebb sikere. S előbb-utóbb talán az új technika művészi felhasználásával is találkozhatunk.

NY. P.



Papp Vera és Koltai Róbert

fiatal családnak, szeretőnek, stb.) egészen kamoly szociológiai háttérre van, ami egyáltalán nem jelenik meg a filmben, csak hozzágondolhatjuk. A szereplők a maguk mértékén nagyon jók, tudásuk legjavát hozzák, csakhogy az előbb említett háttérhez ezek az arcok csöppet sem illeszkednek.

Mondhatják, minek ide az a háttér, ha a rendező egyszer ennyit akart megcsinálni. Idáig rendben. Viszont sokkal nagyobb feladat lett volna a képi és nyelvi poénokat egy velejéig hiteles háttérrel és szereplőkkel együtt filmre vinni. És akkor a nézőtérén sűrűn felhangzó kacaj mögött ott állna az az egész, ami a komédia mögött a drámai ívet is megajzolja. És akkor a jogosan elvárható művész nem egy egészen szellemtelen és együgyű postai kézbesítő keretes történetévé lesz. Szóval ez lett volna az elvárható több, amitől például a mostanában tévében vetített cseh filmek szereplői egyszerre komikusak és esendők.

Amúgy meg a felhőtlen szórakozáshoz elegendő.

PODMANICZKY SZILÁRD

IBM
kompatibilis számítógépek és tartozékok
SZERVIZE:
(62) 26-692
PROCONTROL
6720 Szeged,
Veres ács u. 28/B